

Danmark skrev historie ved at trodse FN's modstand og beordre uhørt kraftige våben - 10 Leopard-kampvogne - til Bosnien. Og siden tordne granater mod serbisk aggression. I dag står det klart, at de 10 kampvogne ikke blot reddede i hundredevis af menneskeliv og genskabte respekten for FN - de har for altid ændret opskriften på fredsbevarende aktioner.

Af Simon Andersen og Jesper Larsen

■ Selvfølgelig nød han cigaren.

Også live på CNN. Oberstløjtnant Lars Møller røg hele tiden. Og altid danske Caminante, bragt til Tuzla i Bosnien fra tobakshandler Kaj Damgaard på Det Røde Torv i Holstebro.

»The mouse ate the cat,« forklarer Møller worldwide på CNN.

Han siger det samme til kameraholdet fra ABC.

Og NBC. Og ZDF. Og BBC. 29. april 1994. De danske soldater skriver historie.

»Det store sammenstød måtte komme,« siger Lars Møller til Ron Nordland fra Newsweek og John Pomfret fra Washington Post - der beskriver Møller som en »cigar-rygende, karate-sparkende officer, der taler engelsk som Sean Connery, men med slang som en amerikansk marinesoldat.«

De elsker historien om den eccentricke officer fra det lille land, der endelig gjorde noget.

»Omsider går FN i krig i Bosnien,« er overskriften på forsiden af Washington Post. Artiklen beskriver i detaljer Møller og hans soldaters timelange slag mod de serbiske angribere ved Tuzla, der råt blev nedkæmpet af de danske Leopard-kampvogne. En for én.

Militært var det rutine. Men drengene fra Holstebro bliver berømte:

Især de amerikanske medier dyrker historien om det lille land, der ikke har været i krig siden 1864 - og nu med 72 præcise granater gør en ende på de uhyrlige ydmygelser, serberne måned efter måned udsatte FN for.

Endelig, tænker alle. FN-soldaterne jubler, hjemme i det militære hovedkvarter i Vedbæk er man glade og stolte. Dette slag vil give Danmark enorm goodwill, det ved alle.

hamrer han sin bodyguard, Mike Tutsch, hårdt i ryggen med stokken og truer med også at skyde ham i knæskallerne. Danskeren sætter sig, griber glasset og skåler med kaptajn Ladjo:

»Ziveli.«

Kaptajn Ladjo aner ikke, at det hele er aftalt mellem Mike og Møller. Sceneriet virker, som om der er kastet en håndgranat i rummet.

Serberne er dybt rystede. Denne FN-officer kan ikke være en almindelig FN-officer, men en sindssyg galning. Desværre har han kommandoen over 10 kraftige kampvogne og 1200 soldater. Nødhjælpen kommer frem. Men spændingen stiger.

I virkeligheden var det absurd.

Krigen blev værre og værre, TV-billederne af snigskytternes ofre i Sarajevos gader forfærdede verden, der blev talt om udresning, henrettelser og KZ-lejre, om sult, nådesløse nedslagtninger og massegrave.

FN-styrkerne var vidner. De blev i bedste fald hånet, i værste fald dræbt.

I maj og juni 1993 tog FN derfor en nærmest desperat beslutning, som selv den danske udenrigsminister Niels Helveg Petersen tre år senere skulle kalde »latterlig« og en »dyb fejltagelse.«

Men noget måtte gøres, verdenssamfundet kunne ikke længere se passivt på de værste forbrydelser i Europa siden Anden Verdenskrig - og vedtog derfor FN's resolution nummer 824. Det var i maj 1993.

Seks muslimske byer, heriblandt Sarajevo og Tuzla, blev erklæret for sikre områder - og ved endnu en resolution, der fulgte den 4. juni 1993,

sonlige telefaks i soveværelset, kort efter slaget natten til den 30. april 1994.

»Jeg er for støvet professionel til at lade mig rive med af den slags. Det kommer der ikke noget godt ud af. Dertil var sagen for alvorlig,« mindes han.

Men Lyng er lettet – og også lidt stolt over, at soldaterne løste opgaven.

»For første gang er en "sikker zone" – sikker,« tænker forsvarschefen.

Sarajevo er hæsliq, værre end et mararidt.

Oberstløjtnant Lars Møller løber med sin kuffert i hånden mod lufthavnens terminalbygning. Det er december 1993 – en mandag som så mange andre, hvor de bosniske serbere i højdedragene omkring byen terrorbomber den muslimske befolkning med omkring 7000 mortégranater. Om dagen.

Det står klart for Lars Møller, at dette ikke er Cypern. Ikke nogen normal FN-operation. For granaterne regner ned omkring ham.

Overalt i lufthavnen vrimler det med militære køretøjer og veludrustede soldater. Lars Møller har ikke engang sin rygsæk med, det hele er gået så stærkt.

De danske Leopard-kampvogne er på vej fra Danmark til Tuzla, det har de været siden oktober. I slutningen af marts 1994 skal Møller og hans drenge fra Holstebro overtage bemandingen af kampvognene, der forhåbentlig til den tid er nået frem.

Han er i Bosnien for at se på situationen. Møller har gjort sit forarbejde godt. Allerede to måneder forinden samlede han 1. panserbataljon fra Jydske Dragonregiment i auditoriet på kaserne i Holstebro.

»Jeg tilbyder jer hermed en tur med Action-rejser,« siger oberstløjtnant Møller til sine 125 mænd, der står omkring ham i det nøgne lokale.

»Enten tager vi afsted allesammen. Eller også er der mange af jer, der bliver hjemme – og så risikerer I senere at komme derned med nogle, I ikke kender,« siger Møller og garanterer, at de »ikke får flere sindsyge ordrer, end de plejer.«

Egentlig skulle Lars Møller ikke afsted. Men han nægter at sende sig mandkskab afsted al-

Oberstløjtnant Lars Møller ved en af de danske Leopard-kampvogne på patrulje ved Tuzla

HØJ CIGARFØRING

ene. Dér, i auditoriet på den jyske kaserne, giver soldaterne hinanden håndsflag på at tage til Tuzla sammen.

Og komme hjem sammen. Ingen aner, hvad der venter. Og at Operation Bøllebank vil blive til virkelighed.

Forsvarschef Lyng luftede tanken allerede i slutningen af 1992, det skete næsten symbolsk under et besøg på Cypern, hvor danske FN-soldater i årevis havde været udstationeret i fred, sol og varme.

Tiderne ændrede sig.

Missionen i Cypern skulle lukkes, de første FN-soldater var sendt til Kroatien og alvoren i den nye opgaver blev tydelige for enhver. Og dér, på hotellet i Cypern, talte Lyng så første gang med sine folk om at bruge kampvogne til fredsbevarende opgaver.

I dag kan tanken synes indlysende, dengang var den dybt kontroversiel. Hidtil havde FN-styrker altid været blåhjelmede, svagt udrustede, venlige, men bestemte – det var som regel nok.

Kampvogne blev anset som et aggressivt angrebsvåben, ikke en fredsskaber. Og kun de færreste troede dengang på Lyngs visioner om,

at intet var bedre til at bevare freden end kraftige våben, der samtidig ydede soldaterne optimal beskyttelse.

Tiden var ikke moden.

Men Jugoslavien blev langsomt et sandt helvede.

FN-soldater blev ydmyget og dræbt, det blå FN-flag kaldte ikke på respekt, men kun på hån – og i foråret 1993, under et besøg i Kroatien sammen med forsvarsminister Hans Hækkerup (S), valgte forsvarschef Lyng at sende en prøveballon op.

»Han var straks med på ideen om, at kampvogne var velegnede til indsats i Bosnien. Først og fremmest fordi de kunne beskytte vores soldater bedre. Det stod mig klart, at vi ikke kunne leve med mange tab, og at vi måtte gøre alt for at beskytte soldaterne,« fortæller Lyng.

Timing var perfekt.

Hækkerup havde netop set en en svensk pansret mandskabsvogn, der var gennemhullet af en serbisk granat – som ved et mirakel havde alle overlevet. Hækkerup var ikke længere i tvivl om, at denne konflikt krævede særlige midler. Og at kampvogne af typen Leopard ville være det helt rigtige.

Tilbage i Danmark, på sit kontor i Forsvarskommandoen fortsatte Jørgen Lyng og hans stab med de

praktiske forberedelser til at udsende kampvogne, hvis FN senere skulle bede om forstærkninger.

Men hverken Lyng eller hans politiske chef kunne forestille sig, at det FN, der sukkede efter soldater til Bosnien, senere ville gøre det næsten umuligt at få kampvognene frem til Tuzla.

Den serbiske kommandant, kaptajn Ladjo giver problemer. Masser af problemer.

Serberne bryder sig ikke om de danske kampvogne i Tuzla-området – det gør til gengæld den lokale befolkning, der byder de 10 danske kampvogne velkommen til Bosnien med smil og vink.

Befolkningen håber, at FN denne gang mener det alvorligt.

For oberstløjtnant Lars Møller og hans drenge fra Holstebro er det hårdt arbejde.

Dagen går med at arrangere udvekslinger af fanger – og lig. De danske soldater bringer medicin til områdets hospitaler, senge til områdets børnehjem og hjælper nødhjælpen gennem konfrontationsliniens bunkers, miner og pigtråd og frem til områdets omkring 370.000 flygtninge.

sikre områder.

Disse beslutninger havde deres egen tragiske logik: De blev taget for dog at gøre noget, men kom i stedet til at vise enhver, at man intet evnede.

Allerede fem dage senere, den 9. juni 1993, tegnede fiasken sig:

Storbritannien, Frankrig og Canada meldte afbud til et vigtigt møde i New York – på mødet skulle landene blive enige om at stille med et ekstra antal på i alt mindst 7300 soldater, der var nødvendige for at kunne leve op til de resolutioner, man få dage forinden havde vedtaget.

Otte andre lande meldte ikke afbud, men dukkede alligevel aldrig op.

Men Danmark var som et af verdens ganske få lande villig til at stille med flere soldater. Sammen med Sverige og Norge ville man opstille en bataljon i Tuzla.

Og hjemme i Vedbæk finder forsvarschef Jørgen Lyng sine kampvognsplaner frem fra skrivebordskuffen.

Tiden er inde.

FN har taget den mest vidtgående beslutning nogensinde ved at gøre det klart, at man vil bruge rå våbenmagt for at beskytte sig selv og de sikre zoner.

Kampvogne af typen Leopard 1A5 er det rigtige våben.

De yder soldaterne god beskyttelse, de kan se i mørket, de udstraler rå magt og råder over stor ildkraft.

Og kan gøre en sikker zone – sikker.

»Kære forsvarsminister,« begynder Lyng i et brev få dage senere, den 11. juni 1993: »Det må vurderes,« skriver forsvarschefen, at »en kampvognsekadron vil være det bedste middel til løsning af opgaven.«

Opgaven er farlig, det ved Jørgen Lyng. Tuzla ligger isoleret og det vil være svært at få støtte fra NATO-kampfly, hvis noget går galt.

Kun ved at udstyre styrkerne i Tuzla med kampvogne vil de være i stand til at forsvare sig selv – og det kan hurtigt blive nødvendigt. Også for Sverige og Norge er det en betingelse, at Danmark får lov at sende de tunge Leopard-kampvogne, der skal beskytte hele den skandinaviske styrke.

FORTSÆTTES NÆSTE SIDE

FORTSAT FRA FORSIDEN

Det skulle der siden blive hårdt brugt for.

I Tuzla er de danske soldater heldige. Angrebene på nødhjælpskonvojer og køretøjer tager til.

Antallet af såkaldte *firing-close*, hvor granatnedslagnene er farligt tæt på, vokser dag for dag. Alligevel er der ingen tab.

Kampvognene har været i området nogle få uger, da en pansret mandskabsvogn bliver beskadigt i marts 1994.

Lufttrykket fra mortérgranater er så voldsomt, at den blæser hjelmen af føreren, der får næseblod af overtrykket.

Sådan er der mange episoder. Ofte er de danske soldater bange for at skyde igen og ramme civile.

Især serberne er dygtige til at placere en morter i baghaven ved et hus, beboet af civile. De danske soldater undlader at skyde igen.

Indtil den 4. april 1994.

En serbisk maskinkanon åbner ild mod tre af de danske Leopard-kampvogne, der er på patrulje i det nordlige område ved byen Gradacac.

Mortérgranater slår ned omkring kampvognene, der også beskydes med artilleri.

Delingsfører, premierløjtnant Henrik Christensen affyrer et advarselsskud. Granaten lander som planlagt 100 meter foran den serbiske bunker, to en halv kilometer væk.

De tre serbere i bunkeren skyder videre.

Næste granat rammer præcist, lige ned i bunkeren.

Skuddene dør ud.

Senere driller danskerne deres svenske lejr-kammerater med, at de serbiske maskinkanoner selvfølgelig kom fra den svenske våbenfabrik Bofors.

Næste gang er der ikke tid til drilleri.

Ikke alt går efter planen i løbet af sommeren 1993.

Danmark er parat til at stille med de tropper og våben, der er nødvendige for at sikre i hvert fald den nyoprettede sikre zone ved Tuzla – nemlig ti Leopard-kampvogne.

Det skulle være en let sag:

FN har vedtaget en resolution om, at man med magt vil beskytte de muslimske områder. Og Danmark

105 siger ja. 17 nej.

»Danmark klar til krig,« lyder det dagen derpå i en avisoverskrift.

Midt i oktober 1993 sendes kampvognene afsted.

Over radioen melder den svenske observationspost Tango 2 om problemer.

Det er langt fra første gang, at Tango 2 er udsat for beskydning. Så meldingen, der kommer fredag den 29. april 1994 klokken 21.30, giver i første omgang kun anledning til skuldertræk i hovedkvarteret i Tuzla.

Men klokken 21.55 gentages meldingen fra Tango 2. De svenske soldater lyder paniske.

Den serbiske beskydning er meget tæt. De 20 svenske soldater beder nu indtrængende om assistance.

Oberstløjtnant Lars Møller griber straks telefonen og ringer til eskadronchef Carsten Rasmussen, der netop er gået i seng.

En befalingsmand må ind og vække Carsten Rasmussen, der iført feltundertøj får ordre til øjeblikkeligt at »iværksætte Operation Bølle-bank.«

Leoparderne skal i aktion.

»Du må være sindssyg,« lyder Carsten Rasmussen svar – et svar, han skulle komme til gentage den nat.

Operationen var øvet flere gange – men i dagslys. Aldrig om natten i mørke.

Carsten Rasmussen kan høre på sin cigarrygende chef, at oberstløjtnanten ikke er oplagt til skæg og ballade.

Eskadronchef Carsten Rasmussen løber til sit kvarter for at få tøj på.

Det er alvor. Afsted.

Tre kampvogne udgør Alfa-delingen. De skal køre frem til Tango 2, den svenske observationspost.

Tre andre kampvogne udgør Bravo-delingen. De følger efter og skal støtte Alfa-delingen.

Med eskadronchefen i den syvende kampvogn ruller de af sted mod det aftalte mødested ved byen Sarachi, hvor oberstløjtnant Møller venter i sin pansrede mandskabsvogn.

Undervejs rammer en af kampvognene en modkørende Golf, der bliver smidt af vejen.

HØJ CIGARFØRING

Forsvarschef Lyng luftede tanken i 1992 på Cypern

Hans Hækkerup var straks med på Lyngs ide

af FN-systemet og serberne i fællesskab bærer ansvaret for, at det tog fire en halv måned at få kampvognene frem til Tuzla.»

»FN havde accepteret, at vi sendte kampvogne afsted. Men dele af systemet modarbejdede derefter stadigvæk, at de kom frem,« siger Hækkerup.

Så sent som den 18. februar 1994 meddelte FN-missionen i New York, at FN ikke vil presse på over for serberne for at sikre, at kampvognene kan komme frem.

I Danmark bliver man rasende.

Men i slutningen af februar ud nævnes den britiske general, Michael Rose, til ny FN-chef i det tidligere Jugoslavien.

Han demonstrerer øjeblikkeligt en mere håndfast kurs – og den 25. februar 1994 er de 10 danske Leopard-kampvogne fremme i Tuzla.

På det tidspunkt var den nye FN-ledelse pludselig blevet så begejstret for de danske kampvogne, at Michael Rose havde bedt om at få dem til Sarajevo, hvor situationen var uhyre spændt.

Danmark sagde nej.

Oberstløjtnant Lars Møller kommer til Tuzla i slutningen af februar. Hans drenge fra Holstebro følger i mars.

Granaterne slår ned overalt. De danske soldater spæner tilbage i kampvognene.

Over radioen giver Møller ordre til at slukke lyset og køre frem. Alfa-delingen skal straks køre mod Tango 2, hvor svenskerne stadig bliver beskydt. De er i livsfare.

Bravo må køre i kampstilling på stedet.

Under heftig beskydning kører de første kampvogne til byen Kalesija, tæt på Tango 2, fem kilometer derfra.

De kampvogne, der er blevet tilbage, har et perfekt udsyn. Klokken 23.40 opdager og melder de, at serberne har affyret fire serbiske panserværnsmissiler mod de kampvogne, der er kørt frem mod Tango 2.

Meldingen skaber uro i Lars Møllers pansrede mandskabsvogn, der er fulgt med kampvognene frem.

Det ligner nytårsraketter.

To serbiske missiler slår ned på den anden side af vejen. Det tredje missil er lige ved at ramme

Soldaterne kender regler – og følger dem. De skyder kun mod de kanoner, der på det termiske udstyr stråler af varme. Så har de været affyret – og må nedkæmpes.

Møller kigger med undren på oversergent Jakob B. Nielsen, der affyrer aftenens sidste granat. Han kan følge granatens lysspor over det 460 meter høje bjerg.

»Spild af skatteborgernes penge. Det koster ol,« tænker han. I det samme rejser en enorm ildsøjle sig over bjerget, som om selv bjerget eksploderer.

72 granater er affyret. Den sidste ramte et serbisk ammunitionsdepot.

Det officielle tabstal er ni dræbte og tre sårede på serbisk side. Uofficielt er der flere hundrede.

Sådan er *business*, det ved serberne.

De skyder. Danskerne skyder igen.

Men ammunitionsdepotet, det tilgiver de aldrig.

Og det forlyder senere, at serberne har sat en pris på Møllers hoved som tak for det.

I dag er ingen i tvivl.

Det var en genial idé at sende kampvogne til Bosnien.

De kunne beskytte civilbefolkningen, de kunne svare igen, de reddede lidt af FN's blakkede ry. Og gjorde en af de få sikre zoner – sikker.

»De danske soldater gjorde det elegant. I begyndelsen var jeg også jeg nervøs ved tanke om at bruge for meget magt i en fredsbevarende aktion, men filosofien var rigtig. De danske kampvogne har for altid ændret måden at løse den slags fredsbevarende opgaver på. Kampvognene kom til at danne model for hele den nuværende NATO-styrke i Bosnien, hvor man går massivt ind med kraftige våben – og på den måde bevarer freden,« siger general Michael Rose, der tidligere var øverste chef for FN-styrkerne i Bosnien.

Forsvarsminister Hækkerup er enig: »Filosofien var rigtig – vi begyndte, siden fulgte Frankrig og Storbritannien med deres stærkt bevæbnede udrykningsstyrke og så kom NATO. I fremtidige aktioner vil man gå ind med væsentlig tungere udrustning end man forventer at få brug for. Før var det omvendt.«

De danske kampvogne lærte verden en ny lektie.

Men i FN-systemet rammes man af nervositet.

Der er »udtrykt betænkelighed ved,« at Danmark vil stille med kampvogne, hedder det i et notat fra forsvarschefen, dateret den 7. juni 1993 – en måned efter at FN besluttede at beskytte de sikre zoner med rå militær magt, om nødvendigt.

Det ene øjeblik vil FN beskytte de sikre områder, det næste øjeblik gør man det selv umuligt.

»FNs planlægning omfatter ikke kampvogne,« hedder det samtidig diplomatisk i en telefax fra den danske FN-mission i New York, der sendes hjem til København.

Instrukserne fra København til missionen i New York er krystallklare:

Beslutningen kan ikke diskuteres.

FN må tage de 10 Leopard-kampvogne. Eller helt undvære bidrag.

Forsvarsminister Hans Hækkerup ved, at man har krammet på FN. Næsten ingen lande vil sende soldater, og FN har derfor ikke råd til at sige nej til Danmark.

Og Hækkerup ved, at det er rigtigt at sende kampvogne, uanset modviljen fra FN.

Blandt militærrådgiverne på de forskellige FN-missioner i New York er man anderledes usikre.

Siden Golf-krigen, hvor de gode med FN-mandat slog de onde, har FN blandet sig rigeligt. Militærfolkene er bange for, at FN ikke længe vil fremstå som den upolitiske garant for fred og retfærdighed, men i stedet som en part i den ulykkelige bosniske konflikt, hvor der kun findes tabere.

Og at man ved at sende kampvogne – der ville være det hidtil kraftigste våben i nogen FN-mission nogensinde – for altid ville være gået over stregen.

Men Hækkerup står fast. Kampvognene skal afsted.

Det bliver gentaget gang på gang på gang.

Og den 9. august 1993 kommer gennembruddet – FN meddeler via missionen i New York, at man »nu er indstillet på,« at Danmark kan sende en kampvognsenhed til Bosnien.

Otte dage senere, den 17. august, tager Folketinget en beslutning, der i pressen beskrives som »historisk.«

»Den pest, vi står overfor i dag i det tidligere Jugoslavien, tåler sammenligning med nazismens pest over Europa: Folkemord, etniske udrensninger, skænselsesløs brug af militær overmagt,« siger Uffe Ellemann-Jensen under forhandlingerne.

Carsten Rasmussen ser to personer humpede ud af den smadrede bil. Han beder om hjælp via radioen.

Kampvognene fortsætter. Lars Møller byder cigaræskene rundt, da alle er samlet. Over en kop kaffe diskuterer de operationen.

En god cigar gør tanken klar. Klokkeren er 23.15.

Carsten Rasmussen ved, at situationen er »militært sindsyg.« De syv kampvogne holder ikke bare tæt.

De holder med lys på. De er hvide. De bærer blafrende blå flag – og holder på et sted, hvor serberne let kan se dem.

»Hvad pokker, vi er jo FN,« tænker han – et sekund før de første serbiske artillerigranater slår ned i vejkanterne bare 50 meter væk.

De 10 danske kampvognes rejse til Bosnien skulle vise sig at blive usædvanlig lang – og langsomt udvikle sig til en politisk og personlig belastning for forsvarsminister Hans Hækkerup.

Konstant stiller serberne sig på bagbenene for at forhindre, at kampvognene kommer frem. Sagen bliver stadig mere pinlig.

I januar 1994 har rejsen været mere end tre måneder og de franske dagblade *Liberation* og *Le Figaro* skriver næsten hånligt om de danske Leopardere.

Le Figaro citerer en skandinavisk officer for at sige, at kampvognene risikerer at skulle vente til år 2000, at soldaterne bliver latterliggjort og at FN's politik er »stupid«.

»På tre måneder er kampvognene set i Ungarn, Italien og selv på Adriaterhavet. Men stadig ikke i Bosnien,« hedder det i *Le Figaro*. Også *The Times* i London og franske *TF1* beretter om Leopardernes lange rejse.

Forinden er Hans Hækkerup rejst afsted for at mødes med soldaterne og fortælle dem, at de ikke er glemt. Ved samme lejlighed mødes Hækkerup med den franske generel Jean Cot, chef for FN-styrkerne i hele det tidligere Jugoslavien.

De to svinger ikke. Faktisk kan de ikke udstå hinanden.

Cot, der har været chef for flere hundrede kampvogne i en fransk division, belærer Hans Hækkerup om, at kampvogne ikke kan bruges til at skabe fred. Hækkerup, derimod, er sikker på, at det eneste rigtige er at sende kampvogne.

»Vi tog den store tur,« mindes Hækkerup. Der i dag siger, at »dele

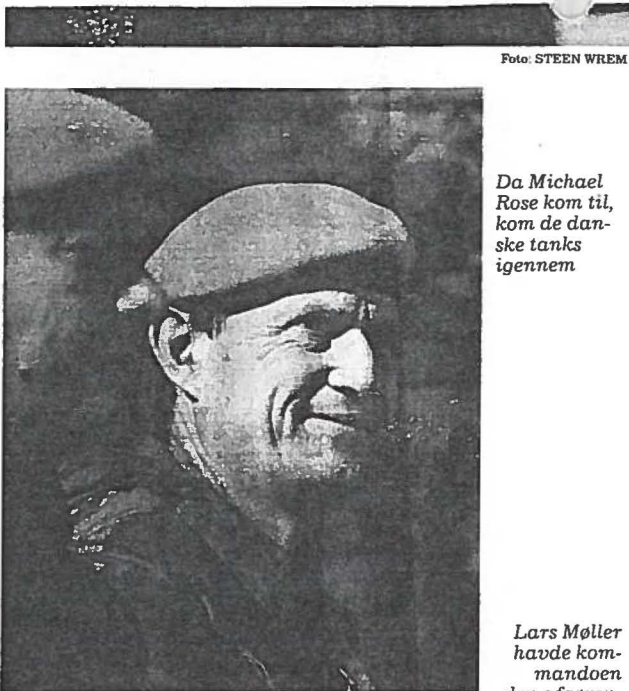
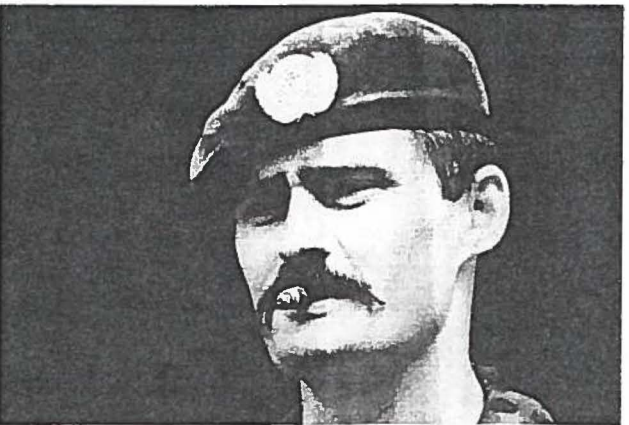

Foto: STEEN WREM

Da Michael Rose kom til, kom de danske tanks igennem

PRIVATFOTO

me en af kampvognene. Køberen blokker vognen, der tipper – mens missilet slår ned lige foran.

Klokkeren er 23.43.

De to forreste kampvogne fortsætter deres vej mod Tango 2 for at redde svenskerne. Oberstløjtnant Møller tygger et sekund på cigaren – vurderer, at nu er den helt gal, der er tale om en livsfarlig situation, han må skyde i selvforsvar.

To minutter senere, klokken 23.45, giver han ordren til de tre kampvogne, der holder i stilling. »Quibek Lima 1, her er Viktor Lima 2, nedkæmp panserværnsmissil-bunkers,« lyder meldingen fra Møller.

Premierløjtnant Erik Kirk åbner ild og affyrer fire granater – der dels fungerer som varselskud, dels fungerer som indskydning.

Kirk nedkæmper de første serbiske bunkere med yderligere tre granater.

Det er som en amerikansk actionfilm.

Det er nat, men byen Kalesija er så oplyst af morterer, artilleri og panserværnskanoner, at man kan læse en avis.

Kort efter midnat stilner den serbiske beskydning af.

Angrebene med panserværnsmissiler og maskinkanoner stopper.

Oberstløjtnant Møller står ud af sin mandskabsvogn, tænder en cigar og går over på den anden side af vejen, hvor Carsten Rasmussens kampvogn holder.

Der høres spredt skydning.

Han banker på med sin stok.

»Er du da fuldstændig sindsyg,« nærmest hvæser Carsten Rasmussen.

I samme sekund slår en granat ned i nærheden. Den slår asken af Møllers cigar og en granatsplint tager noget af nakkehåret.

Møller skynder sig op i kampvognen. Oberstløjtnanten byder cigaræskene rundt.

De får en kop kaffe til.

Over radioen kan besætningen høre de to forreste kampvogne melde, at de nu er fremme ved svenskerne. Der er ro på Tango 2.

Efter en halv times ro forsøger de andre at komme tilbage til Tuzla.

Men da kampvognene igen ruller afsted, lyser hele bjergskråningen op af affyringsglimt.

Serberne skyder som vanvittige. Igen.

Lars Møller giver ordre til at »fortsætte under kontinuerlig ildstøtte.«

På vejen hjem til Tuzla falder oberstløjtnant Møller i søvn.

Klokkeren 4.00 er de tilbage og i seng.

Nyheden om det historiske slag vil hurtigt spredes via de internationale medier. Om få dage vil kameraholdene stå i lejren. Fra NBC. Og BBC. Og CNN. Og ZDF. Og ABC.

Historien går verden rundt.

Og bliver bedre og bedre.

Således vil den amerikanske admiral, Leighton Smith – der var den første øverste chef for den 60.000 mand store NATO-styrke i Bosnien – tre år senere rejse rundt og underholde med en historie om danskerne:

»Jeg mødte denne kvindelige kampvognsskytte fra Danmark og spurgte hende, hvorfor hun affyrede 72 granater mod serberne?«

»Jeg havde ikke flere,« lod svaret.

Admiralen elsker den historie.

I sin dagbog skriver Møller den rigtige historie. Han plejer at sende dagbogen hjem, men vælger denne dag, den 30. april 1994 – dagen efter slaget – at ringe hjem til fru Møller i Farum.

Alt er i orden.

Men fru Møller er ikke helt tilfreds.

Hun har lige fået en regning på 1800 kroner fra tobakshandler Kaj Damgaard i Holstebro. For 30 pakker.

Kort tid efter begynder den tolfrie militær-butik, PX'en, i lejren at føre *Caminante*.

Det er macho.